

Een bijzonder plantsoentje

Wie zich in deze dagen (eind mei) naar het Jan Verwey Natuurcentrum begeeft, ziet daar in het voortuintje een noest werkend persoon bezig met stukjes biels, stoepaaltjes, oude klinkertjes en kinderhoofdjes. Er wordt daar iets bijzonders gemaakt.

Mensen, die de heer Dieleman iets beter kennen, weten dat hij een man is met al enige ervaring op dit gebied. Sinds 1982 n.l. beheert hij op eenzelfde wijze een stukje plantsoen bij zijn woning, gelegen aan het Willem Alexanderpark, nr.33.

Na de toewijzing van de gemeente om dit stukje te mogen beheren is het stukje aangelegd met ongeveer dezelfde materialen als nu bij de voormalige Bibliotheek aan de Weteringkade zijn toegepast.

Er werd bovendien getracht een verscheidenheid aan milieus te scheppen, waardoor de mogelijkheid zou ontstaan voor vestiging, aanplant, handhaving en voortplanting van een groot aantal zeldzame en bij de wet beschermde planten.

Het plantsoentje aan het Willem Alexanderpark kan nu worden verdeeld in vier biotopen: t.w.

- 1.Kalkrijke graslandvegetatie.
- 2.Kalkarm, schraal vegetatiegebiedje (met niveau-verschil).
- 3.Droog veengebiedje met hoge zuurgraad.
- 4.Voedselarm biotoop (deels zuur, deels basisch) met een grote bodemvochtigheid door stagnatie in de waterafvoer.(Dit laatste werd bereikt door ingegraven plastic).

De vier biotopen zijn geconcentreerd op een klein gebied, daarom is er geen strenge scheiding tussen de verschillende landschapjes.

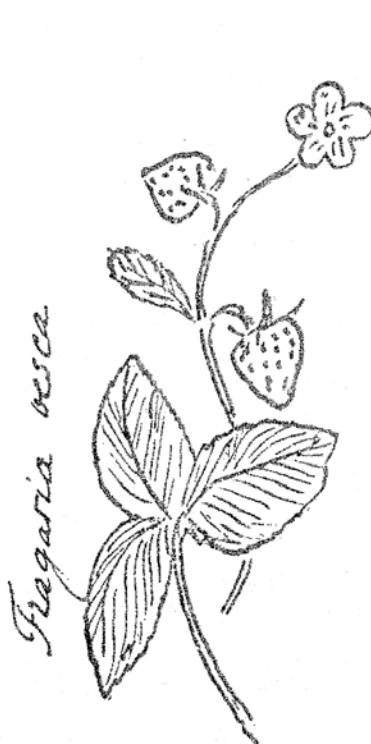
Het beheer omvat het tweemaal per jaar knippen en afvoeren van het geknipte materiaal. Dit gebeurt om eutrofiëring te voorkomen. Daarnaast worden niet gewenste ruderaal planten met de hand verwijderd, heesters gesnoeid en ingewaaid vuil opgeruimd. Bij de extreme droogte van zomer 1983 is gesproeid.

Natuurlijk wil een mens ook weten hoe zijn tuintje het doet, en daarom zijn er in 1983 diverse inventarisaties geweest om vast te stellen welke soorten er nu staan. Bij de samenstelling van de lijst is de volgorde van de Flora gebruikt.

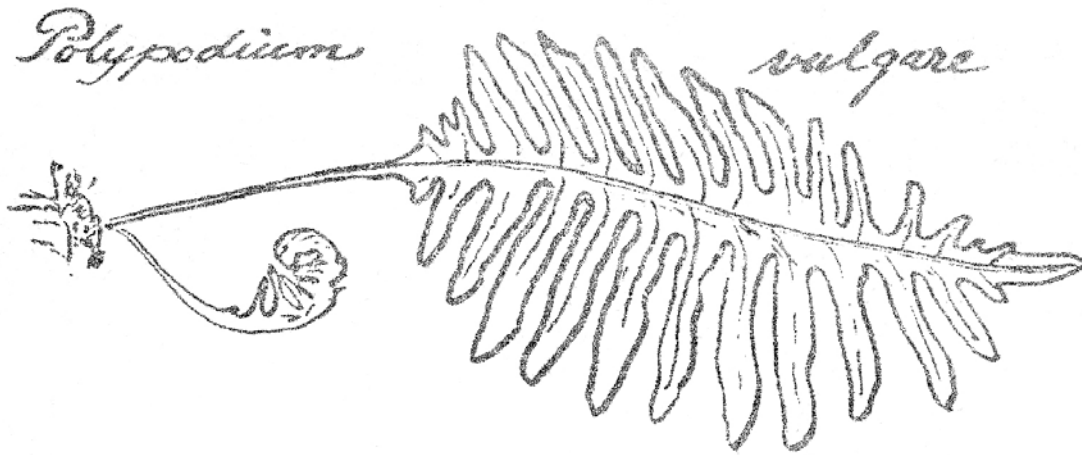
De lijst is samengesteld door de heer Dieleman, waarbij moet worden aangekend dat de mossen en de paddestoelen niet zijn geïnventariseerd.

Geraniaceae	- Geranium pratense (beemdooievaarsbek) - Geranium molle (zachte ooievaarsbek)
Euphorbiaceae	- Euphorbia helioscopia (kroontjeskruid)
Empetraceae	- Empetrum nigrum (kraaiheide)
Umbelliferae	- Eryngium maritimum (blauwe zeedistel) - Daucus carota (wilde peen)
Crassulaceae	- Sedum acre (muurpeper) - Sedum rupestre (tripmadam)
Saxifragaceae	- Saxifrage granulata (knolsteenbreek) - Chrysosplenium oppositifolium (paarbladig goudveil)
Lytraceae	- Lytrum salicaria (kattestaart)
Elaeagnaceae	- Hippophaë rhamnoides L.(duindoorn)

- Rosaceae
- *Fragaria vesca* L. (bosaardbei)
 - *Potentilla sterilis* (aardbeiganzerik)
 - *Potentilla erecta* (tormentil)
 - *Potentilla reptans* (vijfvingerkruid)
 - *Agrimonia eupatoria* (agrimonie)
 - *Agrimonia odorata* (welriekende agrimonie)
- Papilionaceae
- *Ulex europeaeus* L. (gaspeldoorn)
 - *Anthyllis vulneraria* L. (wondklaver)
 - *Trifolium arvense* (hazepootje)
 - *Trifolium dubium* (kleine klaver)
 - *Trifolium pratense* L. (rode klaver)
 - *Trifolium repens* (witte klaver)
 - *Lotus corniculatus* L. (rolklaver)
 - *Hippocrepis comosa* L. (paardehoeftklaver)
 - *Vicia cracca* (vogelwikke)
- Ericaceae
- *Oxycoccus macrocarpus* ("cranberry")
 - *Calluna vulgaris* (struikheide)
 - *Erica tetralix* (gewone dopheide)
 - *Erica cinerea* (grijze dopheide)
 - *Calluna vulgaris* cultivar
- Primulaceae
- *Primula elatior* (slanke sleutelbloem)
 - *Lysimachia nemorum* (boswederik)
- Plumbaginaceae
- *Armeria vulgaris* (Engels gras)
- Convolvulaceae
- *Convolvulus arvensis* (akkerwinde)
- Boraginaceae
- *Echium vulgare* (slangekruid)
 - *Nyctotis arvensis* (middelste vergeet-mij-niet)

Scrophulariaceae	- <i>Verbascum thapsus</i> (koningskaars) - <i>Linaria vulgaris</i> (vlasleeuwebek) - <i>Euphrasia officinalis</i> (gewone ogentroost) - <i>Rhinanthus major</i> (grote ratelaar)
Labiatae	- <i>Mentha aquatica</i> (watermunt) - <i>Salvia pratensis</i> (veldsalie) - <i>Thymus serpyllum</i> (wilde tijm) - <i>Stachys sylvatica</i> (bosandoorn) - <i>Scutellaria galericulata</i> (glidkruid) - <i>Prunella vulgaris</i> (brunel) - <i>Ajuga reptans</i> (zenegroen)
Plantaginaceae	- <i>Plantago media</i> (ruige weegbree)
Gentianaceae	- <i>Gentiana cruciata</i> (kruisbladgentiaan) - <i>Erythraea centaurium</i> (duizendguldenkruid)
Apocynaceae	- <i>Vinca minor</i> (maagdepalm)
Campanulaceae	- <i>Campanula rotundifolia</i> (grasklokje) - <i>Campanula rapunculoïdes</i> (akkerklokje) - <i>Campanula trachelium</i> (ruig klokje)
Rubiaceae	- <i>Galium verum</i> (echt walstro) - <i>Galium mollugo</i> (glad walstro)
Dipsacaceae	- <i>Succisa pratensis</i> (blauwe knoop) - <i>Knautia arvensis</i> (knautia) - <i>Scabiosa columbaria</i> (duifkruid)
Compositae	- <i>Solidago Virga aurea</i> (guldenroede) - <i>Bellis perennis</i> (madeliefje) - <i>Helichrysum spec.</i> (strobloem) - <i>Pulicaria dysenterica</i> (heelblaadje) - <i>Anthemis tinctoria</i> (gele kamlile) - <i>Chrysanthemum segetum</i> (gele ganzenbloem) - <i>Chrysanthemum leucanthemum</i> (margriet) - <i>Achillea Millefolium</i> (duizendblad) - <i>Senecio Jacobaea</i> (jacobskruid) - <i>Centaurea Jacea</i> (knoopkruid) - <i>Cichorium Intybus</i> (wilde cichorei) - <i>Leontodon autumnalis</i> (herfstleeuwetand) - <i>Laraxacum officinale</i> (paardebloem) - <i>Hypochaeris radicata</i> (biggekruid) - <i>Tragopogon pratensis</i> (gele morgenster) - " " ssp <i>orientalis</i> (oosterse m.) - " <i>porrifolius</i> (blauwe morgenster) - <i>Hieracium Pilosella</i> (muizeoor) - <i>Hieracium vulgatum</i> (gewoon havikskruid) - <i>Hieracium maculatum</i> (gevlekt havikskruid) - <i>Hieracium aurantiacum</i> (oranje havikskruid)

Sporofyta	- Polypodium vulgare (eikvaren)
Coniferea	- Pinus mugo - Pinus austriaca (Oostenrijkse den)
Cyperaceae	- Carex arenaria (zandzegge) Carex nigra (gewone zegge) Carex verna (voorjaarszegge) Schoenus nigricans L. (knopbies)
Gramineae	- Anthoxanthum odoratum (reukgras) Agrostis vulgaris (struisgras) Calamagrostis Epigeios (duinriet) Corynephorus canescens (buntgras) Poa annua (straatgras) Molinia coerulea (pijpestrootje) Festuca ovina (schapegras) Lolium perenne (Engels raaigras)
Juncaceae	- Juncus compressus (platte rus) Luzula campestris (veldbies)
Liliaceae	- Ornithogalum umbellatum (vogelmelk)
Orchidaceae	- Orchis maculata (gevlekte rietorchis)
Salicaceae	- Salix repens (kruipwilg) Salix repens cultivar (kruipwilg, cultuur var.)
Polygonaceae	- Rumex Acetosella (schapezuring)
Silenoideae	- Dianthus superbus (prachtanjer) Dianthus armeria (ruige anjer) Dianthus deltoides (heide anjer) Dianthus Carthusianorum (Karthuizer Anjer) Vaccaria pyramidata (koekruid) Silene nutans (welriekende nachtsilene) Coronaria Flos-Cuculi (koekoeksbloem) Melandrium rubrum (dag koekoeksbloem) Melandrium album (avond koekoeksbloem)

Alsinoideae	- Cerastium arvense (akkerhoornbloem)
Ranunculaceae	- Ranunculus bulbosus (knolboterbloem) Ranunculus repens (kruipende boterbloem)
Papaveraceae	- Papaver rhoeas (klaproos)
Cruciferae	- Arabis hirsuta (ruige scheefkelk) Cardamine hirsuta (kleine veldkers) Erophila verna (vroegeling) Capsella bursa-pastoris (herderstasje)
Violaceae	- Viola tricolore (driekleurig viooltje)

Deze lijst omvat ruim 120 inheemse wilde plantensoorten, welke in 1983 op het terreintje aanwezig waren. Door vandalisme ging helaas een gedeelte van de beplanting verloren.

Het is mogelijk dat de lijst voor 1984 er weer anders uit zal zien. Dit heeft te maken met de weersomstandigheden, de natuurlijke successie van de plantenwereld, de uitloging van het terreintje, etc.

Maar dit maakt het des te boeiender, de vegetatie te blijven inventariseren. De aanwezigheid van zoveel wilde plantensoorten bij elkaar, waaronder zeer zeldzame of in de onmiddellijke omgeving niet meer voorkomende soorten, maakt een gang naar het Willem Alexanderpark zeker de moeite waard. We hopen dat de planten in het tuintje voor het Jan Verwey Centrum net zo goed zullen gedijen!

Coby van Dijk

Het was mogelijk dit stukje samen te stellen aan de hand van een verslag dat de heer Dieleman vorig jaar naar de gemeente toestuurde en waarvan mij een kopie ter hand werd gesteld.

Coby

- - - - -

Opnieuw De Ruigenhoek

In Strandloper nr. 3 van 1981 schreef Jelle van Dijk een stukje over het botanisch merkwaardige terreintje bij de Ruigenhoek. Ik heb dat toen onthouden en ben er het jaar daarop ook eens gaan kijken. Er was op dat moment niet veel te beleven, zodat het uit mijn gedachten verdween.

In 1983 heb ik daar twee heren uit Amsterdam ontmoet, die in het stukje geïnteresseerd waren, en mede door hun toedoen ben ik dit terreintje weer gaan bekijken. Het bleef niet bij één bezoek.

De planten die in het artikeltje genoemd werden, waren niet allemaal terug te vinden, maar er waren wel een aantal nieuwe merkwaardige planten bijgekomen. Hieronder volgt een lijstje:

Slanke mantelanjer	Tunica profilera
Karhuizer anjer	Dianthus Carthusianorum
Kleine ruit	Thalictium minus
Algerijns kaasjeskruid	Malva mauritanica
Mottenkruid	Verbascum blattaria
Kalkbedstro	Asperula cynanchica
Knikkende silene	Silene nutans